

ایا د خلافت تاسیس ناممکنه موخه ده؟

اوسمهال کله چې مسلمانان د خلافت تاسیس ته رادعتوو، ځینې یې وایي؛ په اوس زمانه کې د خلافت تاسیس غیر واقعي موخه ده، په داسې حال کې چې خلافت په اسلام کې د دین له اساسي اصولو څخه دی. په دې ویدیو کې د خلافت واقعیت له مختلفو زاویو څخه څېړو:

خلافت د اسلامي امت د تاریخ نه بېلېدونکی اصل دی:

خلافت تقریباً ۹۴٪ د اسلام تاریخ جوړوي، چې دا څواکمن دولت په ۱۹۲۴م، کې په رسمي توګه سقوط شو. حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه د مسلمانانو لومړنی خلیفه او سلطان عبدالحمید ثاني یې وروستی هغه و. که څه هم د مسلمانانو تاریخ لوړې-ژورې او د کمزورۍ ټکي درلودل، خو بیا هم د حکومتداری کيلي د مسلمانانو په لاس کې وه، چې هغوی د خلفاوو د حکم تر نعمت لاندې ژوند کاوه. راشده خلافت، د امویانو، عباسیانو او عثمانیانو خلافتونه ټول دا نښي، چې خلافت د اسلام په تاریخ کې ژورې رېښې لري. په همدې دلیل له اسلام پرته، هېڅ ډول سیاسي اصولو لکه، دولت مملت د امت په درد نه دي خوړلي او نه خوري، ځکه دا ډول حکومتولي د اسلامي امت له یووالي او عقیدې سره په ټکر کې ده.

خلافت د بشر په تاریخ کې ژورې رېښې لري. ان غربي مفکرین یې د عظمت په اړه گواهي ورکوي. آدم سمېت وایي: «داسې ښکاري چې د خلفاوو امپراطوري لومړنی داسې دولت و، چې تر چتر لاندې یې نړۍ په لوړه کچه ارامتیا درلوده. د سخاوتمندو پاچاهانو تر حاکمیت لاندې د یونان پخوانۍ فلسفه او نجوم په شرق کې بیا راپورته شول. هغه ارامتیا چې عادل، مهربان او دین محوره دولت د خپلې عظیمې امپراطورۍ گوت گوت ته ورسوه او د بشریت د بېدارۍ لامل شوه.»

خلافت د اسلامي شریعت د پلي کولو یوازینی چوکاټ دی

د دې فکر چې اسلام په غربي سیاسي چوکاټونو لکه، ډیموکراسي، جمهوریت، شاهي، دیکتاتوري او نورو کې پلي کېږي، هېڅ ډول شرعي بنسټ نه لري او له واقعي پلوه د عملي کېدو وړ نه دي، ځکه هره ایډیولوژي د انسانانو د ستونزو لپاره ځانګړې حلارې لري، چې باید د هماغې ایډیولوژي په اصلي چوکاټ کې وي او که چېرې حلارې د هغې له اصلي چوکاټ پرته په نورو کې حل شي، نو د انسانانو ستونزې نه یوازې حل کولی نه شي، بلکې نورې ستونزې زېږوي.

که د دې تمه لری، چې اسلام په سمه او پوره توگه د انسانانو ستونزې حل کړي، باید په کامل ډول د یوه عملیاتي سیستم (Operating System) په توگه نصب شي. اسلام کوم کوچنی پروگرام (اپلېکیشن) نه دی، چې پر هر سیستم یې نصب کړو. د اسلامي احکامو اپلېکیشن یوازې د خلافت پر عملیاتي سیستم د نصب او پلي کېدو وړ دی او بس. که دا اپلېکیشن د خلافت له عملیاتي سیستم پرته پر نورو عملیاتي سیستمونو نصب کړی، اول خو کار نه ورکوي او که کار هم ورکړي، په دوام کې یې تخنیکي ستونزې راپورته کېږي. خلافت د اسلامي دولتداری نظام دی، چې اسلام په داخل کې پلي کوي او د بشر لپاره یې د دعوت او جهاد له لارې بهر ته لېږدوي. ډېرې حقوقدانانو د اسلام د حاکمیت په تاریخ کې د خلافت دولت د رول، حقونو، دندو او د هغه د مکلفیتونو په اړه لیکلي دي. د بېلگې په توگه د شیباني اثر نړیوالې اړیکې، د ابو یوسف کتاب الخراج او د اسلام په طلایي پړاو کې د داسې نورو نومونه یادولی شو. فقها او حقوقدانان لکه امام ابو حنیفه، امام شافعي، امام حنبل او امام مالک، د اهل سنت مذهب د بنسټ ایښودونکو په توگه او همدارنگه د هغه حقوقي مکتب بنسټ ایښودونکي چې ۷۰٪ اهل سنت مسلمانان پیروي ترې کوي، په ځانگړي ډول امام ابو حنیفه افغاني خلافت د اسلام تر ټولو مهمه وجیبه بولي. دغه راز رسول الله صلی الله علیه وسلم مخکې له مخکې د سیاسي نظم چوکاټ ټاکلی او فرمایلي یې دي:

«بني اسرائيل پیغمبرانو رهبري کول. کله به چې یو پیغمبر وفات شو، بل به یې ځایناستی کېده. خو له ما وروسته به بل پیغمبر نه وي، خلفا به راشي او شمېر به یې زیات ویی.» وروسته اصحابو وفرمایلي: «مور ته څه دستور راکوی؟». هغه صلی الله علیه وسلم وفرمایلي: «له هغوی سره یو پر بل پسې بیعت وکړی او اطاعت یې وکړی. الله تعالی چې څه چا ته سپارلي حساب یې ترې غواړي.»

هېچا ته د دې اجازه نشته چې د اسلام قوانین له مختلفو لارو او د خلافت له دولت پرته پلي کړي. دغه راز د دې جواز نشته چې د اسلام قوانین یوازې په عقوباتو پورې محدود کړي او یا هم د اسلامي قوانینو پلي کول د یوه هېواد په استعماري پولو پورې محدود کړي. ځکه الله سبحانه و تعالی د ټولو عالمیانو رب دی او د الله تعالی حاکمیت د یوه ځانگړي هېواد او یا د یوه ځانگړي انساني قشر لپاره نه دی راغلی، د هغه تعالی قوانین د ټول بشریت لپاره دي. نو له همدې امله په دغه موضوع کې د مسلمانانو لپاره د هېڅ ډول مصحلت ځای نشته.

خلافت په شرعي نصوصو کې رېښه لري:

الله سبحانه و تعالی په قرانکریم کې مسلمانان د شرعي احکامو پلي کولو ته رابولي.

{وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ} [مائده: ۴۹]

ژباړه: نو اې محمده! صلی الله علیه وسلم ته د دې خلکو د چارو پرېکړې له قانون سره سمې وکړه او د هغوی د خواهشاتو پیروي مه کوه.

په دغه ایت کې کوم ځانگړی شوی دلیل نشته، خطاب یې ټول مسلمانان دي. نو حاکم یا خلیفه باید وي، چې الهي احکام په ټولیزه توگه پلي کړي او د الله تعالی له حکم سره سم په خلکو کې پرېکړې وکړي. یوازې د

خلافت دولت د اسلام قوانین په تولید توگه او د ژوند په ټولو برخو کې پلي کړي او د دعوت او جهاد له لارې اسلام تر نړیوالو پورې رسوي. همدارنگه د شرعي احکامو یوه زیاته برخه، چې الله تعالی پر مسلمانانو فرض کړي، جمعي (تولیز) دي، چې له خلافت پرته یې پلي کول ناممکن دي. لکه؛ د دعوت لېږد، جهاد، قضاوت، امر با المعروف او نهی عن المنکر، حدود او ...

{وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا} [مائده: ۳۸]

ژباړه: غل، که نړوي که نبخه، د دواړو لاسونه پرې کړئ. دا د هغوی د کړنو بدله او د الله تعالی له لوري د عبرت سزا ده.

الله تعالی د مسلمانانو تر منځ تفرقه او جگړه په سختو ټکو منع کړې او دا مسلمانانو ته حرامه ده، چې یو واحد امت نه وي؛ د واحد دولت له موجودیت پرته، واحد امت نه جوړېږي. ځکه له واحد دولت پرته، د اسلامي امت سیاسي او جغرافیوي وحدت امکان نه لري.

الله تعالی فرمایلي دي:

{وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۖ وَاصْبِرُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ} [الانفال: ۴۶]

ژباړه: د الله او د هغه د رسول امر منونکي اوسئ، په خپلو منځو کې شخړه مه کوئ، که نه نو په تاسو کې له کمزوري پیداشي. برم (د مقاومت توان) به موله منځه ولاړ شي. له زغم څخه کار واخلي په يقيني توگه الله تعالی د صابرانو ملگری دی.

الله سبحانه وتعالی په متعددو نصوصو کې پر مسلمانانو د حاکم یا خلیفه اطاعت فرض کړی او فرمایلي یې دي:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ} [نساء: ۵۹]

ژباړه: اې مومنانو! د الله، رسول او خپلو امر او اطاعت وکړئ.

دغه ایت په مسلمانانو کې د خلیفه د شتون پر وجوب دلالت کوي. الله تعالی هېڅکله له داسې چا څخه پر اطاعت امر نه کوي، چې شتون ونه لري، نو اطاعت په هغه حالت کې کېږي، چې په مسلمانانو کې حاکم یا خلیفه وي. دغه راز کله چې الله تعالی د اولی الامر د اطاعت دستور ورکوي، په دې مانا چې د اولی الامر یا خلافت یې هم امر کړی دی، ځکه له هغې پرته شرعي حکم نه تر سره کېږي. نو پر مسلمانانو لازمه ده، چې الامر (خلیفه) او خلافت تاسیس کړي، چې اطاعت یې وکړي.

خلافت د الله او رسول زیری دی

له مومنینو سره د الله تعالی له لوري د نصرت ژمنه شوې؛ هغه ذات چې هېڅکله خپله ژمنه نه ماتوي. هغه کسان چې اېمان یې کمزوری دی، په دغو ژمنه باور نه شي کولی، په داسې حال کې چې د الله تعالی ژمنه حق ده:

{وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا} [نور: ۵۵]

ژباړه: الله تعالى ستاسو له هغو کسانو سره چې ايمان يې راوړی او نښه عملونه وکړي، ژمنه کړې، چې هغوی به په ځمکه کې هماغه شان خلیفگان وگرځوي، لکه له هغوی مخکې کسان يې چې گرځولي وو. د هغوی لپاره به دین په محکمو بنسټونو ودروي، چې ورته خوښ کړی يې دی او د هغوی د وېرې اوسنی حالت به په امن ورته بدل کړي.

رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحابو او مومنانو ته همېشه داسې زيری ورکړي، چې ځينې يې رامنځ ته شوي او ځينې نرو د رامنځ ته کېدو په حال کې دي. ډيری وخت به چې کله صحابه د مایوسۍ په حالت کې وو، رسول الله صلی الله علیه وسلم به د لویو فتحو زيری ورکاوه، چې د دغو زېرو په اورېدو به يې په سترگو کې د خوشحالی اوبنکې راپیداشوې او له دې امله به يې ارادې پیاوړې کېدې.

د بېلگې په ډول، رسول الله صلی الله علیه وسلم د فارس امپراطوری او قسطنطنیې د فتحې، له یهودو سره د جگړې پرېکړه او ټولې نړۍ ته د اسلام د پیغام د لېږد خبر ورکړی، چې له ډلې يې د فارس او قسطنطنیې فتحې تحقق موندلی او نور به هم تحقق ومومي. همدارنگه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په زيریو کې د خلافت د بیا راگرځېدو زيری هم شته. له نعمان بن بشير څخه په حدیث کې داسې روایت شوی دی:

«تَكُونُ النَّبُوءَةُ فِيكُمْ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَيَّ مِنْهَا جِ نَبُوءَةُ، فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا عَاضًا، فَيَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ مُلْكًا جَبْرِيًّا، فَتَكُونُ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعُهَا إِذَا شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا، ثُمَّ تَكُونُ خِلَافَةً عَلَيَّ مِنْهَا جِ نَبُوءَةُ، ثُمَّ سَكَتَ» [مسند امام احمد]

ژباړه: تر هغه چې الله تعالی وغواړي ستاسو په منځ کې به نبوت او پیغمبري وي او که چې الله تعالی غواړي هغه له منځه وړي او وروسته به د نبوت په منهج خلافت وي او تر هغه به دوام کوي، چې الله تعالی يې غواړي او وروسته به داړونکې پاچاهي حاکمه شي او تر هغه به دوام کوي، چې الله تعالی يې غواړي، وروسته به ظالمه پاچاهي حاکمه شي، که الله تعالی وغواړي هغه هم لرې کوي او بیا به د نبوت پر منهج خلافت راشي او وروسته رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت وکړ.

هغه حکومتونه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په حدیث کې ذکر شوي او وروسته په واقعیت بدل شوي او تر اوسمهاله يې حکومت کړی، په لاندې ډول دي:

- ۱- د نبوت پر منهج د خلافت پړاو، چې د راشده خلفاوو د حکومت مهال رانغاړي.
- ۲- د شاهي داړونکي حکومت پړاو، چې د معاويه له خلافت څخه پیل او په عثماني خلافت پای ته رسېږي.
- ۳- د جبر او ظلم د حکومت پړاو، چې له خلافت څخه وروسته تر اوسمهاله زمان رانغاړي.
- ۴- د نبوت پر منهج د خلافت پړاو، چې زموږ زړونه، روح او روان ورته په تمه دي.

مور به د خلافت راگرځېدل وینو، د خلافت راگرځېدل خوب او خیال نه دی، خلافت یو واقعیت دی. د مسلمانانو په مختلفو قشرونو کې اسلامي بېداري زیاته شوې او نور مسلمانان له بشري نظامونو او د هغوی له خطرناکو مفکورو له ډیموکراسي، جمهوریت، نیشنلېزم او وطن پرستی څخه، چې د امت د بېلوالي لامل شوې، سترې شوي دي.